

POLITECHNIKA
CZĘSTOCHOWSKA

CZESTOCHOWA
UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Korupcja

Przeciwdziałanie korupcji

Sposoby ograniczania ryzyka korupcji

Działaj niezwłocznie - zarówno gdy ktoś zmusza cię do łapownictwa czynnego lub gdy chce być stał się sprzedajny.

Nie przyjmuj prezentów albo obietnicy ich wręczenia – pozwoli to na pozostanie uczciwym, co ma większą wartość niż jakikolwiek podarunek.

Prezenty naruszają swobodę podejmowania decyzji. Zastanów się jaki jest powód wręczenia prezentu.

Stanowczo odmów przyjęcia prezentu – w taki sposób, aby nie pozostawić wątpliwości proponującemu – **powiedz nie!!!**

Sposoby ograniczania ryzyka korupcji c.d.

Poinformuj osobę próbującą wręczyć Ci prezent, że takie zachowanie może być potraktowane jako przestępstwo korupcyjne.

Bądź przezorny - unikaj sytuacji w których może dojść do próby wręczenia prezentu - **przyjmując prezent możesz wpłynąć na wizerunek instytucji, w której pracujesz.**

Nie lekceważ sytuacji - trudno jest bowiem wyznaczyć granicę pomiędzy prezentem a łapówką, zależy to od wielu czynników i okoliczności danej sytuacji.

Sposoby ograniczania ryzyka korupcji c.d.

Rozdzielaj interesy osobiste i służbowe - pozwoli Ci to być uczciwym i bezstronnym – relacje prywatne nie mogą wpływać na sposób wykonywania czynności służbowych.

W przypadku wystąpienia konfliktu interesów - poinformuj o tym przełożonego.

Nie przyjmuj korzyści mogących naruszyć zasadę bezstronności lub obiektywizmu - np. w formie różnorodnych zaproszeń na wydarzenia związane z wysokimi kosztami uczestnictwa ponoszonymi przez osoby trzecie oraz w formie doradztwa i pomocy praktycznej.

Sposoby ograniczania ryzyka korupcji c.d.

Jeżeli jesteś przełożonym – **dawaj dobry przykład** - pokaż że nie tolerujesz korupcji, nagłaśniaj wszelkie przypadki wystąpienia zachowań korupcyjnych.

Przewiduj i unikaj sytuacji w których może dojść do próby wręczenia prezentu – staraj się aby podczas wystąpienia sytuacji, w których może dojść do próby wręczenia prezentu, uczestniczyli Twoi współpracownicy, którzy będą świadkami – nie rozmawiaj w „cztery oczy” – stosuj zasadę wielu par oczu.

Stwórz odpowiednie relacje w bezpośrednich kontaktach z osobami, które będą próbowały wręczyć Ci prezent - zachowuj się tak, aby nie sprawiać wrażenia że jesteś otwarty na przyjmowanie jakichkolwiek korzyści.

Sposoby ograniczania ryzyka korupcji c.d.

W przypadku złożenia propozycji lub wręczenia korzyści - działaj bez zwłoki.

Poinformuj osobę próbującą wręczyć ci prezent np. w postaci materiałów promocyjnych czy reklamowych, że nie jesteś osobą uprawnioną do przyjmowania tego typu prezentów.

Zgłaszaj przełożonemu lub innej osobie z kierownictwa fakt złożenia propozycji korupcyjnej oraz każdą próbę wręczenia korzyści.

Powiadom przełożonego osoby, o której wiesz, że jest skorumpowana.

Kiedy uległeś i przyjąłeś prezent.

- postaraj się go zwrócić najlepiej w obecności osób uczestniczących w zdarzeniu,
- w przypadku braku takiej możliwości poinformuj o tym zdarzeniu swojego przełożonego i przekaz mu otrzymany prezent,
- przypadku obowiązku zgłaszania otrzymanych prezentów, określonego w przepisach prawa lub innych uregulowaniach wewnętrznych instytucji, której jesteś pracownikiem, ujawnij otrzymaną korzyść w Rejestrze Korzyści,
- zarówno próbę wręczenia korzyści jak i obietnicę jej wręczenia traktuj jako fakt wystąpienia przestępstwa korupcyjnego.

Kiedy uległeś i przyjąłeś prezent c.d.

Postaraj się udokumentować wszystkie swoje kontakty z osobą, która nakłania Cię do korupcji.

Sporządź notatkę z zaistniałej sytuacji zawierającą odpowiedzi na pytania: **kto?, co?, gdzie?, kiedy?, w jaki sposób?, czym?, dlaczego?** - lub powiadom organy ścigania.

Zabezpiecz miejsce zdarzenia przed osobami postronnymi, w celu uniemożliwienia zatarcia śladów i zniszczenia dowodów. Nie pozostawiaj bez nadzoru osoby popełniającej przestępstwo korupcyjne w miejscu wystąpienia zdarzenia.

Kiedy uległeś i przyjąłeś prezent c.d.

Wykonuj czynności w obecności osoby trzeciej. Jest to szczególnie ważne z uwagi na niebezpieczeństwo pomówienia przez osobę która dopuściła czynu korupcyjnego.

Nie zabezpieczaj łapówki we własnym zakresie!!!

Współpracuj z organami ścigania w celu wyjaśnienia sprawy - przekaz organom ścigania posiadane informacje dotyczące zdarzenia oraz osób w nim uczestniczących.

Kiedy wręczyłeś łapówkę

Pamiętaj. Nie jesteś bezbronny także wówczas gdy uległeś i dałeś łapówkę

Poproś o pomoc o pomoc prawną i dowiedz się jaka jest Twoja sytuacja i jakie masz możliwości działania.

Osobiście zawiadom pisemnie organ powołany do ścigania przestępstw. Osoba dająca łapówkę lub inną korzyść nie podlega karze, jeżeli okaże tzw. „czynny żal” tzn. gdy korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw, zanim organ ścigania sam dowiedział się o popełnieniu przestępstwa oraz gdy dający łapówkę ujawnił wszystkie istotne okoliczności zdarzenia.

Zgłaszanie korupcji

- **obowiązek prawny** – spoczywa na instytucjach państwowych i samorządowych, które w związku ze swoją działalnością posiadły informacje o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, obowiązek ten spoczywa na kierowniku instytucji lub osobie zobowiązanej do informowania organów ścigania o przestępstwie.

Niewypełnienie obowiązku zawiadomienia o przestępstwie może powodować odpowiedzialność karną (art. 231 kk) tj. taką jak za działanie na szkodę interesu publicznego lub prywatnego w wyniku niedopełnienia obowiązków (art. 304 p.2 kpk)

Zgłaszanie korupcji c.d.

- **obowiązek społeczny** – obowiązek taki ma każdy kto posiada informacje o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu (art. 304 p.1 kpk),

...każdy, kto dowie się o popełnieniu przestępstwa, ma społeczny obowiązek zawiadomienia prokuratora lub policję. Dla instytucji państwowych i samorządowych, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu jest to obowiązek prawny (Kodeks Postępowania Karnego).

Zgłaszanie korupcji c.d.

- **ochrona własna i współpracowników** – w przypadku braku zgłoszenia możesz narazić się na odpowiedzialność karną – nawet jeżeli nie przyjąłeś korzyści ani obietnicy jej przyjęcia możesz zostać niesłusznie oskarżony o żądanie wręczenia korzyści lub też możesz stać się ofiarą szantażu. Natomiast osoba składająca propozycję korupcyjną może uniknąć kary jeżeli zgłosi to zdarzenie organom ścigania (art. 229 p.6 kk),

***Zgłoszenie przestępstwa chroni Ciebie oraz Twoich współpracowników,
którzy również mogą być narażeni na próbę wręczenia korzyści.***

- **pomoc organom ścigania w uzyskaniu dowodów.**

ŹRÓDŁO:

Materiały szkoleniowe CBA: *Korupcja w administracji publicznej*, https://szkolenia-antykorupcyjne.edu.pl/4ses/servlet/MainServlet?method=lms.training.TrainingDetails&display=current&id_training=100000000365&back=core.start.registered

Materiały szkoleniowe MNiSW: *Przeciwdziałanie zjawiskom korupcyjnym w obszarze szkolnictwa wyższego*, Warszawa, 13 listopada 2019 roku

Wydawnictwa CBA: <http://www.antykorupcja.gov.pl/ak/wydawnictwa-cba>

Poradnik antykorupcyjny: <http://www.antykorupcja.gov.pl/ak/archiwum-mswia/poradnik-antykorupcyjn>

Wskazówki antykorupcyjne dla urzędników

<http://antykorupcja.gov.pl/download/4/14332/2015.pdf>

Poradnik antykorupcyjny dla urzędników:

<http://www.antykorupcja.gov.pl/ak/wydawnictwa-cba/1803,Poradnik-antykorupcyjny-dla-urzednikow.html>

Kodeks karny:

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970880553/U/D19970553Lj.pdf>

Kodeks postępowania karnego:

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970890555/U/D19970555Lj.pdf>